

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/692/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7714207622
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7714207622.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcov: 1/I. S., F.. X.X.XXXX, T. R. E., M. P. XX, 2/ Š. S., F.. XX.X.XXXX, T. R. E., M. P. XX, proti žalovanému: M. H., F.. XX.X.XXXX, T. R. J. XX, o zaplatenie 12.000 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 17. júla 2014, č.k. 19C 87/2014-37

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Michalovce (ďalej len okresný súd alebo súd) uznesením označeným v záhlaví nepriznal žalobcom v 1. a 2. rade oslobodenie od súdnych poplatkov.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že mu bola doručená žaloba, v ktorej žalobcovia žiadali zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 12.000 € s príslušenstvom. Spolu so žalobou bola doručená žiadosť žalobcov v 1. a 2. rade o oslobodenie od súdnych poplatkov, z ktorej mal súd za preukázané, že žalobkyňa v 1. rade poberá starobný a vdovský dôchodok vo výške 600,40 € mesačne, býva v rodinnom dome v E., F. K. M. P. XX, ktorého vlastníkom sú jej 3 deti, podieľa sa na úhrade výdavkov spojených s bývaním vo výške 139,40 € (voda, elektrina, plyn), platí poistenie domu vo výške 41 € ročne, poistenie hnutelných vecí vo výške 21 € ročne a daň z nehnuteľnosti vo výške 20 € ročne. Je ťažko zdravotne postihnutá, imobilná a odkázaná na pomoc syna, žalobcu v 2. rade. Za lieky uhrádza mesačne 60 €. Je vlastníčkou nebytových priestorov v podiele 1, ktoré sú predmetom konania, za ktoré poberá nájom vo výške 300 € mesačne od 30.5.2014. Žalobca v 2. rade poberá starobný a vdovecký dôchodok vo výške 512 € mesačne, býva v rodinnom dome v Michalovciach, na ulici Fraňa Kráľa 11, ktorého je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/3. Výdavky spojené s bývaním vyčíslil sumou 139,40 € mesačne (voda, elektrina, plyn), poistenie domu sumou 41 € ročne, poistenie hnutelných vecí sumou 21 € ročne a daň z nehnuteľnosti sumou 20 € ročne. Je vlastníkom 5-ročného motorového vozidla Renault Clio a vlastníkom nebytových priestorov v podiele 1/4, ktoré sú predmetom konania, za ktoré poberá nájom vo výške 300 € mesačne od 30.5.2014. Stará sa o svoju matku - žalobkyňu v 1. rade, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Na cestovné k lekárovi so žalobkyňou v 1. rade má výdavky 50 € mesačne a na svoje lieky 40 € mesačne. Súd vlastným šetrením zistil, že žalobkyňa v 1. rade je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností v kat. území Kaluža, A. Č.. XXX - rodinný dom súp. č. 114 v podiele 1; v kat. území Zemplínske Kopčany, A. Č.. XXX- orná pôda podiele 2/4, A. Č.. XXX - trvalý trávnatý porast v podiele 1; v kat. území Hradištská Moľva, A. Č.. XXX- zastavaná plocha a nádvorie v podiele 3/186, A. Č.. XXX - zastavaná plocha a nádvorie v podiele 6/300, A. Č.. XXXX-trvalý trávnatý porast, orná pôda v podiele 1; v kat. území Malčice, A. Č.. XXXX - trvalý trávnatý porast, vodná plocha, orná pôda v podiele 420/50400, A. Č.. XXXX - trvalý trávnatý porast v podiele 1, v kat. území Markovce, A. Č.. XXX - orná pôda, záhrada v podiele 1/1, A. Č.. XXX - orná pôda v podiele 1, A. Č.. XXX - trvalý trávnatý porast, orná pôda v podiele 1; v kat. území Michalovce, A. Č.. XXXX - rodinný dom súp. č. 1455, zastavaná plocha, záhrada v podiele 1, A. Č.. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie v podiele 1/1. Žalobca v 2. rade je podielovým vlastníkom nehnuteľností

v kat. území Kaluža, A. Č.. XXX - rodinný dom súp. č. 114 v podiele 1/6; v kat. území Michalovce, A. Č.. XXXX - rodinný dom súp. č. 1114 v podiele 4/6, A. Č.. XXXX - rodinný dom súp. č. 1455 v podiele 1/6.

Po citácii § 138 O.s.p. súd konštatoval, že podmienky stanovené zákonom pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov u žalobcov v 1. a 2. rade nie sú splnené, nakoľko ich majetkové a sociálne pomery tomu nezodpovedajú. Mal za to, že súdny poplatok vo výške 720 € (6% zo žalovanej sumy), ktorý sú povinní zaplatiť, je v možnostiach a schopnostiach žalobcov zaplatiť bez bezprostredného ohrozenia ich výživy.

Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia v 1. a 2. rade v zákonnej lehote odvolanie. Navrhli zmeniť napadnuté uznesenie a priznať im oslobodenie od súdnych poplatkov. Poukázali na to, že žalobkyňa v 1. rade je v pokročilom veku 83 rokov a žalobca v 2. rade 66 rokov. Ich príjmy pozostávajú len z dôchodkov a nájomné vo výške 600 € mesačne žalovaný neplatil od roku 2012, čím vznikla situácia, že nemali z nájmu žiaden príjem. Naproti tomu mali výdavky spojené s úpravou nebytových priestorov v roku 2012 v sume 3.500 €. Keďže nikdy predtým s platením nájmu problém nemali, bločky od kúpy materiálu na úpravu nebytových priestorov neodkladali. Uviedli, že žalobca v 2. rade previedol časť svojho spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome, kde bývajú, na syna, pričom tento prevod bol dlhodobo plánovaný. S chatou v Kaluži má žalobca v 2. rade len výdavky na réžiu a udržiavanie jej stavu. Pokiaľ ide o ornú pôdu, jej vlastníčkou je žalobkyňa v 1. rade, nemá ale vyčlenený podiel a ani pôdu neužíva a táto je v prenájme družstva, ktoré platí daň z nehnuteľnosti. Záverom poznamenali, že súdny poplatok vo výške 720 € by ich preto veľmi zaťažil.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podali včas žalobcovia (§ 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť odvolaním (§ 201 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

V návrhu musia byť pomery účastníka dokladované:

a/ vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní Ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo

b/ rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov (§ 138 ods. 2 O.s.p.).

Z dikcie § 138 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že pre posúdenie dôvodnosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov sú rozhodujúce predovšetkým osobné, majetkové a sociálne pomery účastníka, ale aj výška súdneho poplatku, ktorý je povinný účastník zaplatiť a povaha uplatneného nároku. Zároveň musí byť splnená aj ďalšia podmienka, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Pomery účastníka je potrebné v kontexte tohto ustanovenia chápať ako spoločensko-ekonomické podmienky, v ktorých žije, jeho sociálne, zárobkové a majetkové možnosti (počet osôb, ktoré poplatník je povinný vyživovať, jeho oprávnené potreby - bývanie, strava, uspokojovanie bežných kultúrnych a iných hmotných potrieb, etc.). V rámci rozhodovania o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov je okrem iného potrebné prihliadať i na výšku súdneho poplatku. Výška súdneho poplatku z návrhu v predmetnom spore je reprezentovaná sumou 720 €.

V danom prípade osobné, majetkové a sociálne pomery žalobcov tak, ako boli zistené súdom prvého stupňa, s prihliadnutím na výšku súdneho poplatku, ktorý sú žalobcovia povinný zaplatiť v sume 720 €, neodôvodňujú priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Žalobcovia v 1. a 2. rade ani v odvolacom konaní neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali iným ich osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom, ako ich zistil súd prvého stupňa a ktoré by teda mohli mať za následok zmenu napadnutého rozhodnutia.

Zistené osobné, majetkové a zárobkové pomery žalobcov, ako sú podrobne uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia, umožňujú im zaplatiť súdny poplatok vo výške 720 € bez toho, aby tým došlo k ohrozeniu ich výživy a uspokojovania ich základných potrieb, a to aj bez toho, aby sa tým dostali do stavu hmotnej núdze. Zdrojom pre zaplatenie súdneho poplatku sú nielen poberané starobné a vdovské dôchodky v úhrnnej sume 1112,40 €, ale aj finančné prostriedky, ktoré žalobcovia majú z nájmu nebytového priestoru spolu v sume 600 € mesačne.

Súd prvého stupňa správne skúmal nielen sociálne a zárobkové možnosti na strane žalobcov, ale aj okolnosti daného prípadu a výšku súdneho poplatku.

Pozornosti odvolacieho súdu neušli ani majetkové pomery žalobkyne v 1. rade, a to spoluvlastníctvo rodinného domu, ktorý je zapísaný na A. Č.. XXX v podiele 1 v kat. úz. Kaluža a ďalších nehnuteľností vedených na A. Č.. XXX v podiele 1/4, A. Č.. XXX v podiele 1 v kat. úz. Zemplínske Kopčany, A. Č.. XXX v podiele 3/186, A. Č.. XXX v podiele 6/300, A. Č.. XXXX v podiele 1 v kat. úz. Hradištská Moľva, A. Č.. XXXX v podiele 420/50400, A. Č.. XXXX v podiele 1, kat. úz. Malčice, A. Č.. XXX v podiele 1/2, A. Č.. XXX v podiele 1, A. Č.. XXX v podiele 1 v kat. úz. Markovce, A. Č.. XXXX v podiele 1, A. Č.. XXXX v podiele 1/1 v kat. úz. Michalovce a taktiež ani majetkové pomery žalobcu v 2. rade, a to spoluvlastníctvo rodinného domu, ktorý je zapísaný na A. Č.. XXX v podiele 1/6 v kat. úz. Kaluža, spoluvlastníctvo rodinného domu zapísaného na A. Č.. XXXX v podiele 4/12 a spoluvlastníctvo rodinného domu zapísaného na A. Č.. XXXX v podiele 1/6 v kat. úz. Michalovce. Odvolací súd zohľadnil aj vlastníctvo nehnuteľností žalobcov bez ohľadu na to, na aký účel predmetné nehnuteľnosti slúžia, pretože vlastníctvo k nehnuteľnostiam má vplyv na celkové majetkové pomery žalobcov, ako aj na celkový ich životný štandard.

Odvolaciemu súdu sa žiada poznamenať, že právo na spravodlivý súdny proces neobsahuje aj právo na vyhovujúce rozhodnutie o procesnom návrhu účastníka na priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu. Hoci článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne garancie v konaní pred ním, nezaručuje mu aj právo na bezplatné súdne konanie. V nesúlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je taká úprava, ktorá pre súdne konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, stanovuje súdne alebo iné poplatky. Ústava Slovenskej republiky vo svojom článku 46 ods. 1 negarantuje právo na bezplatné súdne konanie, a preto za nesúladnú s týmto článkom Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať takú právnu úpravu, ktorá podmieňuje súdnu alebo inú ochranu uhradením súdneho alebo iného poplatku (viď PL ÚS 38/1999, etc.).

Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje uznesenie súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.